

מ"ת 58896/03/14 - מדינת ישראל נגד יעקב ישייב, ראובן מטטוב, בנימין רבינוביץ', דוד ממון, אברהם יוסופוב (עציר) - בעצמו, אמנון אלייב, ארי עוז בלקוול

בית המשפט המחוזי בבאר שבע

16 יולי 2014

מ"ת 58896-03-14 מדינת ישראל נ' ישייב(עציר) ואח'
מ"ת 15169-05-14 מדינת ישראל נ' בלקוול(עציר)

בפני כב' השופט נסר אבו טהה

מדינת ישראל

המבקשת

ע"י ב"כ עו"ד צחי יונגר

נגד

המשיבים

1. יעקב ישייב (עצור עד תום ההליכים)
2. ראובן מטטוב (עצור עד תום ההליכים)
3. בנימין רבינוביץ'(משוחרר)
4. דוד ממון(משוחרר)
5. אברהם יוסופוב (עציר)- בעצמו
- ע"י ב"כ עו"ד חן בן חיים
6. אמנון אלייב (עצור עד תום ההליכים)
7. ארי עוז בלקוול (עצור עד תום ההליכים)

החלטה בעניין המשיב 5

1. בפניי בקשה להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו, על רקע כתב אישום המייחס לו, יחד עם המשיבים האחרים, ביצוע עבירות של סחיטה באיומים וכן עבירות כלכליות לפי פקודת מס הכנסה, חוק מס ערך מוסף וחוק איסור הלבנת הון.

2. כתב האישום כולל שישה עשר אישומים, כאשר למשיב מיוחס **האישום הרביעי** (סחיטה באיומים), **והאישומים החמישה עשר והשישה עשר** (עבירות כלכליות). עניינו של כתב האישום- עסק למתן הלוואות בריבית קצוצה אשר ניהלו המשיבים במסגרת "השוק האפור", כאשר המשיב 5 שימש לכאורה כאחד מגובי החובות.

3. **האישום הרביעי**- בתמצית נטען, כי במהלך שנת 2013 לווה איליה ברנובסקי (להלן: "איליה"), מהמשיבים סכום כסף בסך 3,000 ש"ח תמורת החזר ריבית בגובה של 10% מידי שבוע. משאיליה לא עמד בתשלומי ההחזרים למשיבים, התקשר המשיב 1 ביום 1/12/13 למשיב 6, הורה לו לאסוף את המשיבים 5 ו-7 וללכת איתם לביתו של איליה בראשון לציון על מנת להכותו וזאת כדי להניעו לשלם להם את הכסף. בהמשך היום, הגיע **המשיב** יחד עם המשיבים 6 ו-7 לביתו של איליה בראשון לציון, שם פגשו באיגור- בן זוגה של אמו של איליה (להלן: "איגור") אשר עדכן אותם כי איליה לא נמצא בבית. בהמשך, המשיב 6 התקשר לאיגור על מנת

עמוד 1

לתאם עמו ועם אמו של איליה פגישה על מנת "להגיע לפשרה". בעקבות כך, איליה התקשר **למשיב**, אשר קישר בינו לבין המשיבים 1 ו-6 כאשר בשיחה איים המשיב 1 על איליה כי אם לא יישלם את הכסף הוא יפגע בו. בהמשך לכך, המשיבים 1 ו-6 שוחחו מספר פעמים עם איליה אשר העביר להם תשלום נוסף על חשבון ההלוואה בסך 200 ש"ח. כשבועיים לאחר מכן, לאחר שאיליה ניתק קשר עם המשיבים, הגיע **המשיב** יחד עם המשיבים 6 ו-7 לביתו של איגור על מנת לחפש את איליה ואמרו לו שהם מעוניינים להגיע להסדר עם אמו של איליה, על מנת שתשלם את החוב של איליה. בהמשך, ביקרו המשיבים בביתו של איגור פעמים נוספות והתקשרו אליו. ביום 27/1/14 הגיע **המשיב** לבית אמו של איליה ואמר לה שבנה חייב להם 80,000 ש"ח ושעליה לשלם חוב זה אחרת "יהיו לה בעיות".

4. בהעדר מחלוקת בדבר קיומן של ראיות לכאורה ודבר קיומה של עילת מעצר, הורתי, בהתאם למצוות המחוקק בסעיף 21 ב' לחסד"פ על קבלת תסקיר מעצר אשר יבחן היתכנותה של חלופת מעצר.

5. תסקיר כאמור התקבל ממנו עולה, כי המשיב בן 25, רווק, עובר למעצרו התגורר בבית הוריו, לא עבד מסיבות רפואיות. משפחת מוצאו מונה זוג הורים ואחות. המשיב עלה ארצה עם הוריו בשנת 1999 מאזרביג'אן. לדבריו, סיים 12 שנות לימוד, לא גויס לצבא.

שירות המבחן התרשם, כי המשיב בחור צעיר בעל זהות שאינה מגובשת, בעל יכולות קוגניטיביות תקינות. עוד התרשם השירות מקיומם של כוחות תפקודיים חיוביים, בעל שאיפה לקדם ולממש עצמו באפיקים המקובלים. עם זאת, כיום נמצא בקו התפר בין העולם הנורמטיבי, הערכים והנורמות אותן שאב במסגרת המשפחתית בה גדל ובין הקשר שמקיים עם חברה שולית. עוד התרשם השירות, כי אישיותו של המשיב מאופיינת בניגודים ובפער משמעותי בין יכולותיו הרציונאליות לבין עולמו הרגשי הבלתי בשל. עוד התרשם השירות, כי המשיב נוטה לקבל החלטות בלתי שקולות המביאות להצטברות לחצים עימם מתקשה להתמודד באופן קונסטרוקטיבי. עוד ציין השירות, כי ענישה קודמת (ת"פ 59994-07-13 מחוזי תל אביב) בגין עבירות דומות של סחיטה באיומים, אינה מהווה גורם הרתעתי ומציב גבולות עבור המשיב, וכי קיימת **רמת סיכון גבוהה** להמשך התנהגות פורצת גבולות.

חלופת המעצר שהוצעה הינה בדמות מעצר בית בבית הוריו של המשיב ובפיקוחם. אביו של המשיב בן 58, עובד כפחח במוסך. אמו של המשיב בת 53, אינה עובדת. שירות המבחן התרשם כי הוריו של המשיב הביעו דאגה רבה למצבו של המשיב והתגייסו לסייע לו ככל שיידרש. עם זאת, השירות התרשם כי הוריו של המשיב אינם מעורים בקשרים החברתיים ובעיסוקו של המשיב, וכי הם אינם מהווים דמויות סמכותיות ומציבות גבולות עבור המשיב.

לסיכום, שירות המבחן לא בא בהמלצה לשחרורו של המשיב לחלופה המוצעת.

6. **ב"כ המבקשת** עתר להורות על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים כנגד המשיב. נטען, כי

המשיב פעל לכאורה כגובה כספים בעסק למתן הלוואות בריבית קצוצה אשר ניהלו המשיבים במסגרת "השוק האפור". במסגרת פעילותו סחט לכאורה באיומים את המתלונן ואף הגיע יחד עם משיבים אחרים לבית אמו של המתלונן ודרש ממנה שתשלם את החוב של בנה, אחרת "יהיו לה בעיות". בנוסף, במסגרת פעילותו במנגון, ביצע המשיב לכאורה גביות של בין 10 ל-15 לווים ביום, כאשר מסמכים שנתפסו בביתו של המשיב, מעידים על ההיקף הכלכלי הגדול. לעניין זה הפנה ב"כ המבקשת לנספח ב' לכתב האישום. עוד נטען, כי חומרה יתרה במעשיו של המשיב, עת ביצע לכאורה את המיוחס לו בכתב האישום דנן, שעה שהמתין לגזר דין בגין עבירה אחרת של סחיטה באיומים (ת"פ 59994-07-13 מחוזי ת"א). עוד לעניין זה נטען, כי בתיק דנן התנהגותו של המשיב מהווה הסלמה, שכן במסגרת התיק האחר נוכחותו של המשיב היא שהיוותה את העבירה ולמעשה חלקו היה פסיבי. עוד עמד ב"כ המבקשת על הטעמים שביסוד האבחנה בין המשיב לבין המשיב 3 (אשר שוחרר על פי החלטת בית המשפט ביום 15/5/14) - ראשית, למשיב 3 לא יוחסה עבירה של סחיטה באיומים, אלא עבירות של קבלת נכסים שהושגו בפשע. שנית, ההיקף הכלכלי של פעילותו גדול יותר מזה של המשיב 3. עוד הפנה ב"כ המבקשת לתסקיר שירות המבחן אשר התרשם מקיומה של רמת סיכון גבוהה להישנות התנהגות פורצת חוק, וכי אין בחלופה שהוצעה כדי לאיינה.

7. **באת כוח המשיב מנגד**, עתרה להורות על שחרורו של המשיב לחלופה, חרף ההמלצה השלילית של שירות המבחן. נטען, כי חלקו של המשיב בפרשייה מינורי יחסית, עת מיוחס לו אישום אחד בלבד של סחיטה באיומים- עבירה משנת 2013. עבירה שלא היה לצידה מעשה אלימות. עוד נטען, כי אחרים באותה פרשייה שוחררו בהחלטת בית המשפט, חרף שהיקף העבירות שיוחס להם, רחב יותר. אשר לתסקיר שירות המבחן, נטען, כי הערכת הסיכון מבוססת על מידע מוטעה, עת שירות המבחן ציין, כי לחובת המשיב תלויים ועומדים שני תיקי מב"ד נוספים - דבר שאינו נכון. עוד נטען, כי במסגרת התיק האחר, שירות המבחן התרשם דאז מרמת סיכון נמוכה ובמסגרת שחרורו בתנאים מגבילים, השתלב המשיב בקבוצה טיפולית ולא נרשמו לחובתו הפרות. כך שניתן ליתן בו אמון כי יקיים אחר הוראות בית המשפט. עוד נטען, כי שירות המבחן התרשם ממשפחה נורמטיבית אשר השקיעה מאמצים לבניית סביבה מטיבה ומקדמת עבור המשיב, וכי הוא נמצא כיום בקו התפר בין העולם הנורמטיבי לבין הקשר שמקיים עם חברה שולית.

8. העבירות של סחיטה באיומים, הן עבירות המלמדות על מסוכנות ואינן מתאימות בדרך כלל לחלופת מעצר (ראה: בש"פ 7283/98 גמלט נ' מ"י; בש"פ 7683/99 חנניב נ' מ"י; בש"פ 5435/03 קייסי נ' מ"י): **"...בעבירה של סחיטה באיומים גלומה מעצם טבעה ואופייה מסוכנותו של הנאשם, וכי בדרך כלל עבירות של סחיטה באיומים, ועבירות בהם הנאשם מפיל חיתתו על קרבנו, אינן מתאימות לחלופת מעצר (ראה: בש"פ 7415/03 מדינת ישראל נ' אבו מוך ואח' ופסקי דין נוספים המאזכרים בו). כן נקבע כבר לא אחת כי בעבירות מסוג זה אף טבוע חשש לשיבוש הליכי משפט, בדרך של הטלת מורא על קרבן האיומים (בש"פ 1416/02 זינב נ' מדינת ישראל).**

עוד נפסק כי עבירת הסחיטה באיומים, גלומה בה מסוכנות הנאשם. כך גם מעצם טיבה, מעלה את החשש מפני שיבוש הליכי משפט בדרך של הטלת מורא על קורבן העבירה וככלל מצדיקה מעצר עד תום ההליכים: **"עבירה של סחיטה באיומים נמנית על סוג העבירות שניתן להמשיך ולבצען גם כאשר אדם ספון בביתו". ואכן פעמים רבות כבר הובעה בבית משפט זה הדעה כי עבירות של סחיטה באיומים, כמו גם עבירות אחרות בהן זורע הנאשם פחד**

בליבם של קורבנותיו, לרוב אינן מתאימות לחלופת מעצר (בש"פ 7415/03 מדינת ישראל נ' אבו מוך; בש"פ 2938/05 גזאוי נ' מדינת ישראל; בש"פ 3431/08 שלום נ' מדינת ישראל). אף-על-פי-כן, ברי כי על בית המשפט לבחון כל מקרה לגופו, בהתאם לחשש הקונקרטי הנשקף מן הנאשם (בש"פ 9650/07 מדינת ישראל נ' בטיטו).

9. לאחר שהקשבתי לטיעוני באי כוח הצדדים, ועיינתי בתסקיר שירות המבחן ועל רקע המבחנים שהתוו בפסיקה, לא מצאתי כי קיימות בעניינינו נסיבות חריגות ומיוחדות המצדיקות סטייה מהכלל אותו התווה בית המשפט העליון כי בעבירות של סחיטה באיומים יש להורות על מעצר עד תום ההליכים. נהפוך הוא, מכלול המעשים ונסיבות ביצועם לכאורה, מחזקים את המסקנה כי אין די בחלופת מעצר כדי לאיין את המסוכנות הנשקפת מהמשיב ואת החשש לשיבוש הליכי משפט. **ראשית**, אין בידי לקבל את טענת באת כוח המשיב כי חלקו של המשיב במעשים המתוארים קטן יחסית ביחס למשיבים ששחררו (המשיבים 3 ו-4). יש לראות את המעשים בכללותם בנסיבות העניין. המשיב פעל לכאורה כגובה כספים במנגנון למתן הלוואות בריבית קצוצה אשר ניהלו המשיבים במסגרת "השוק האפור", מנגנון אשר הילך אימים על מספר לא מבוטל של לווים ובני משפחותיהם. על מידת מעורבות העמוקה בהתנהלות העסק, ניתן ללמוד הן מהמסמכים שנתפסו בביתו של המשיב (רוכז כנספח ב' לכתב האישום), והן מהודעתו במסגרתה מסר אודות שיטת הגבייה, העמלה שהיה מקבל עבור כל יום עבודה, וכי לעיתים היה גובה כספים מ 10-15 לווים ביום (ראה הודעה מיום 10/3/14 עמ' 5 ש' 128, 135-137, 140-141, עמ' 6 ש' 164-175, עמ' 9 ש' 256-260, 264-265). עוד לעניין זה אציין, כי אכן למשיב 3 (ששחרר בהחלטת בית המשפט ביום 15/5/14), מיוחסים אישומים רבים יותר מאלו המיוחסים למשיב דכאן. עם זאת, ההבדל אינו נעוץ במישור הכמותי, אלא במהות האישומים המיוחסים למשיבים. שכן, למשיב 3 מיוחסות עבירות של קבלת נכסים שהושגו בפשע, בעוד למשיב שבפניי מיוחסת עבירה של סחיטה באיומים, לצד עבירות כלכליות. אשר לתחושות האימה והפחד כתוצאה ממעשיהם של המשיב והאחרים, ראה הודעת איליה- המתלונן, וכן הודעת אמו של המתלונן, בן זוגה וחברת המשפחה- נטליה חנבן.

שנית, מסוכנותו של המשיב מתעצמת בשים לב לכך שהוא ביצע לכאורה את המעשים המיוחסים לו בכתב האישום דכאן, שעה שהוא ממתין לגזר דין במסגרת תיק אחר שעניינו סחיטה באיומים בגינו נידון לעונש מאסר בפועל בן חודשיים ו- 12 חודשים מאסר על תנאי (ת"פ 59994-07-13 מחוזי ת"א). נתון זה כשלעצמו מעיד כי המשיב נעדר מורא מן החוק וקיים קושי ליתן בו אמון כי יקיים אחר הוראות בית המשפט. מעיון בכתב האישום המתוקן בתיק האחר עולה, כי המשיב יחד עם נאשם אחר (**משיב 2 בתיק דכאן**) איימו על המתלונן, כי אם לא ישלם להם את תשלום החוב, יפגעו בו. חלקו של המשיב בביצוע המעשה, כמתואר בעבודות כתב האישום המתוקן, היה פסיבי ולמעשה נוכחותו היא שהיוותה את העבירה. דומני, כי המעשים המיוחסים באישום דכאן, מעידים על הסלמה בהתנהגותו של המשיב, עת נטל לכאורה חלק פעיל בביצוע עבירת הסחיטה- קישר טלפונית בין המתלונן לבין המשיב 1, בהמשך הגיע מספר פעמים יחד עם משיבים אחרים לבית אמו של הלווה, כאשר באחת ההזדמנויות אמר לאמו של הלווה, כי בנה "**חייב 80,000 ₪, הוא אמר שזה סכום רציני ושהיא צריכה לשלם את הכסף ואם לא יהיה לה ולאיליה בעיות**" (ראה הודעת העדה אלה חובנסקי מיום 19/3/14 עמ' 1 ש' 17-18).

שלישית, מתסקיר שירות המבחן עולה, כי השירות התרשם שהמשיב גדל במשפחה המנהלת אורח חיים נורמטיבי אשר

השקיעה מאמציה לבניית סביבה מטיבה ומקדמת עבור המשיב. עוד התרשם השירות מקיומם של כוחות תפקודיים חיוביים הן במסגרת חינוכית והן במסגרת תעסוקתית והאחריות הרבה אותה גילה המשיב כלפי משפחתו והסיוע בפרנסתה. עם זאת, השירות מעריך כי המשיב נוטה לקבל החלטות בלתי שקולות המביאות להצטברות לחצים עימם מתקשה להתמודד באופן קונסטרוקטיבי, מתעלם מקשיים קיימים ועתידיים על חוסר יכולת לתפוס את הסיטואציה ואת הסיכון בהם נתון באופן מלא. עוד התרשם השירות, כי לאחרונה חלה התרופפות במערכת ערכי והתדרדרות בתפקודו, חוסר יכולתו לבחון את דפוסי אישיותו והתנהגותו וחוסר היכולת להעזר בגרמי טיפול, המצביעים על **רמת סיכון גבוהה** להמשך התנהגות פורצת גבולות. מקובלת עלי עמדת שירות המבחן, כי אין בחלופה המוצעת בדמות מעצר בית בבית הוריו של המשיב, שם התגורר עובר למעצרו, כדי לאיין את רמת המסוכנות הגבוהה הנשקפת מהמשיב. לא מצאתי פסול בערבים המוצעים, אלא שאלת השחרור לחלופת מעצר תלויה, במידה מרובה, במשיב עצמו וביכולת ליתן בו אמון. זו מוסקת, בין היתר, מעברו של המשיב, מהתנהגותו במהלך האירועים נשוא כתב האישום ולאחריהם (ראה בש"פ 352/11 **ארז איאסי ברי נ' מ"י**).

10. לאור האמור לעיל, ולאחר ששקלתי את מכלול השיקולים הרלוונטיים, ושמתי לנגד עיני את עברו הלא מכביד של המשיב (הרשעה בעבירה של סחיטה באיומים מיום 8/4/14), ועל רקע המדיניות השיפוטית בעבירות של סחיטה באיומים, ומשלא מצאתי כי ניתן לאיין את רמת המסוכנות הנשקפת מהמשיב באמצעות חלופת מעצר, **הנני מורה על מעצרו של המשיב עד תום ההליכים המשפטיים כנגדו.**

ניתנה והודעה היום י"ח תמוז תשע"ד, 16/07/2014 במעמד הנוכחים.

נסר אבו טהה, שופט